

Foto: Ivana Vrabľová

PROJEKTOVÝ NEWSLETTER

Klimatické zmeny a Dunaj

Vplyv zmeny klímy na pohraničný región Dunaja

Klimatické zmeny predstavujú celosvetový problém, ktorého dopady budú čoraz intenzívnejšie vplývať na náš každodenný život. V pohraničnom regióne Maďarska a Slovenska je to práve rieka Dunaj, jej povodie a ekosystém, ktoré sú najviac vystavené tomuto globálnemu javu. Preto je dôležité zvyšovať povedomie o problematike klimatických zmien a ich dopadoch na rieku Dunaj v našej oblasti aj prostredníctvom výučby na základných školách. Práve to bol jeden z cieľov projektu s názvom „**Klimatické zmeny a Dunaj v pohraničnom regióne – Cezhraničná spolupráca miestnych samospráv a základných škôl**“ (Kód: SKHU/WETA/1801/4.1/005), ktorý sa podarilo úspešne zrealizovať.

Na implementácii projektu spolupracovali dve mestské časti: maďarská Újbuda – Miestna samospráva XI. obvodu hl. mesta Budapešť a Mestská časť Bratislava-Petržalka spolu so šiestimi základnými školami, ktoré sa venujú ekologickým témam.

Zástupkyňa starostu Mestskej časti Bratislava-Petržalka, Ing. Lýdia Ovečková, zhodnotila pozitívny prínos projektu:

„Som veľmi rada, že sa naša mestská časť mohla zapojiť do tohto projektu a spoločne s maďarským partnerom sme tak malým dielom prispeli k odvráteniu negatívnych dopadov klimatických zmien a k zlepšeniu životného prostredia. Vnímam veľmi intenzívne potrebu ochrany dedičstva a biodiverzity rieky Dunaj a považujem za dôležité práve aktivity v oblasti vzdelávania detí a mládeže, pomocou ktorých je možné prispieť k rozvoju environmentálneho povedomia ďalších generácií. Lebo deti sú naša budúcnosť, ony sú tie, ktoré budú neskôr vychovávať svoje deti a tie zase ich deti.“

Realizácia mimoškolských vzdelávacích aktivít

Nosnú časť projektu tvorili **Školské programy „Zmena klímy a Dunaj“** – vzdelávacie aktivity na základných školách, v rámci ktorých zapojené učiteľky vypracovali a odskúšali metódy neformálneho vzdelávania žiakov druhého stupňa. Na realizácii projektu spolupracovalo celkovo 7 učiteliek a 42 žiakov 7. až 9. ročníka. Za slovenského partnera išlo o tri petržalské „zelené školy“ – ZŠ Dudova, Holíčska a Pankúchova.

Školský projektový tím ZŠ Dudova

Foto: Anna Všetěčková

Učiteľky viedli školské projektové tímy zložené zo 7 detí. O výbere školských tém, ako aj o samotnej metodike práce rozhodovali už dané tímy. Základom pre ich prácu boli poznatky a konkrétne cvičenia uvedené v **Informačnej príručke o vplyve zmeny klímy na pohraničný región Dunaja**, ktorá bola vypracovaná v prvej fáze projektu.

Slovenské školské tímy spracovali nasledovné témy:

- Klimatické zmeny a ich vplyv na faunu rieky Dunaj (9. ročník, ZŠ Dudova 2, Petržalka)
- Činnosť človeka v povodí Dunaja (8. ročník ZŠ Holíčska 50, Petržalka)
- Vplyv klimatických zmien na lužné lesy Dunaja (7. ročník, ZŠ Pankúchova 4, Petržalka)

Školský projektový tím ZŠ Holíčska

Foto: Anna Všetěčková

Školské tímy na strane maďarského partnera riešili témy:

- Dopad klimatických zmien na faunu a flóru slovensko-maďarského úseku Dunaja (8. ročník, ZŠ Ádáma Jenő, Újbuda)
- Ekologický a trvalo udržateľný cestovný ruch pozdĺž rieky Dunaj (7. ročník, ZŠ Kelenvölgyi, Újbuda)
- Dopad zmeny klímy na poľnohospodárstvo pozdĺž Dunaja – problémy a možné riešenia (7. ročník, ZŠ s gymnáziom Gábora Bethlena, Újbuda)

Keďže išlo o neformálne vzdelávanie na tému životné prostredie, učiteľky aj žiaci mali v pláne mnohé praktické aktivity vonku, v prírode pri Dunaji. Do priebehu realizácie školských aktivít však výrazným spôsobom zasiahla epidemiologická situácia, z dôvodu čoho prišlo k prehodnoteniu realizácie projektu a časť aktivít sa následne uskutočnila online formou. Žiaci pracovali samostatne i v skupinách, diskutovali o vybranej téme, vyhľadávali potrebné informácie, riešili zadané úlohy a nadobudnuté poznatky na záver spracovali do podoby projektovej prezentácie. Pôvodne plánovanú cezhraničnú projektovú aktivitu Spoločný kemp pre deti a výmena skúseností medzi učiteľmi nahradilo natáčanie videí v priestoroch lode kotviacej na Dunaji. **Audiovizuálne prezentácie** žiackych aj pedagogických prác si slovenské a maďarské školy medzi sebou následne vymenili.

Školský projektový tím ZŠ Pankúchova

Foto: Anna Všetěčková

Metodické listy, v ktorých učiteľky zhrnuli svoje skúsenosti z projektu, sú spolu so súhrnným zhrnutím externého metodika súčasťou **Spoločného metodického manuálu**. Ide o materiál, na základe ktorého môžu v budúcnosti ďalšie školy realizovať školské aktivity venované téme klimatických zmien v pohraničnom regióne Dunaja.

Zhodnotenie prínosu projektu

Záverečným projektovým podujatím bola cezhraničná **online konferencia**, ktorej sa zúčastnilo takmer 60 zástupcov cieľových skupín – žiaci a učelia základných škôl, ďalšie vzdelávacie a metodické inštitúcie, experti v environmentálnom vzdelávaní, vedecké inštitúcie a ďalšie. Na podujatí boli prezentované projektové práce školských tímov a metodika zapojených pedagogičiek. Tie spolu s vybranými žiakmi zhodnotili projekt v živých vstupoch. Súčasťou tematických prezentácií bol aj odborný príspevok Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ), ktorý sa v rámci projektu podieľal na odbornom revidovaní Informačnej príručky.

Projekt svojimi aktivitami prispel k tomu, aby si žiaci základných škôl, ktorí žijú v pohraničnom regióne, začali viac uvedomovať vplyv klimatických zmien na životné prostredie v lokalite povodia Dunaja a začali sa zamýšľať nad možnými opatreniami a aktivitami na ich zmierňovanie.

Vyjadrenia pedagogičiek zapojených do realizácie projektu

„Podľa môjho názoru je veľmi dôležité, aby sa deti oboznamovali aj s lokálnymi problémami klímy a ich vplyvom na prostredie. Je nevyhnutné, aby si uvedomovali, že klimatické zmeny sa netýkajú len nás – ľudí, ale aj všetkých živých organizmov a neživej prírody. Najlepším spôsobom, ako ich k tomuto viesť, je poznávanie a skúmanie prírody v ich bezprostrednej blízkosti. A práve v tomto spočíval tento projekt. Verím, že projekt poslúži ako inšpirácia aj pre iných učiteľov alebo žiakov.“

Mgr. Ivana Maňuchová

Základná škola Dudova 2, Bratislava-Petržalka

„Projekt rieši aktuálnu tému a je dôležité venovať sa jej už v detskom veku. Pri realizácii projektu mali žiaci možnosť dostať sa hlbšie do témy a uvedomiť si, že problematika klimatických zmien sa týka všetkých – od rastlín, živočíchov, cez ľudí až po vzťahy v prírode. Po účasti na tomto projekte sa budú na svoje okolie pozerat' inými očami a svoje znalosti posunú ďalej – kamarátom, mladším súrodencom, ale aj rodičom. Skúsenosti získané v tomto projekte využijem aj v praxi. Inšpirovala som sa prácou kolegyne a niektoré jej metódy a pokusy budem využívať vo vyučovaní.“

RNDr. Ľubica Ofúkaná

Základná škola Pankúchova 4, Bratislava-Petržalka

„Napriek náročnosti riešenia projektu v online priestore, dokázali žiaci všetkých škôl vypracovať pekné prezentácie. Prejavili svoj záujem o problematiku klimatických zmien a veríme, že aj v budúcnosti budú robiť správne rozhodnutia v tejto oblasti. Ďakujem za možnosť spolupracovať na takomto zmysluplnom projekte.“

Mgr. Milota Marčišová

Základná škola Holíčska 50, Bratislava-Petržalka

Základné informácie o projekte:

Názov programu: Program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko

Názov opatrenia: Fond malých projektov pre západný región

Vedúci prijímateľ (HU): Miestna samospráva XI. obvodu hlavného mesta Budapešť, Újbuda

Partner projektu (SK): Mestská časť Bratislava-Petržalka

Názov projektu: Klimatické zmeny a Dunaj v pohraničnom regióne – Cezhraničná spolupráca miestnych samospráv a základných škôl

Akronym projektu: Klimatické zmeny a Dunaj

Registračné číslo malého projektu: SKHU/WETA/1801/4.1/005

Celkový rozpočet projektu: 56 727,14 €

Príspevok ERDF - celkom: 48 218,07 €

Celkový rozpočet partnera (SK): 25 083,33 €

Príspevok ERDF - SK partner: 21 320,83 €

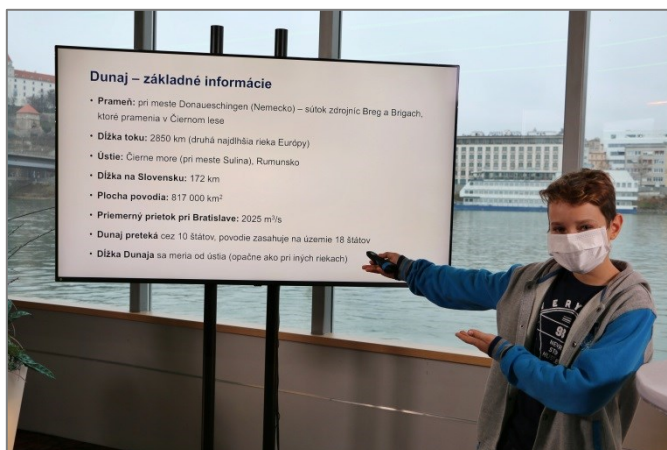
Intenzita pomoci: 85 %

Trvanie projektu: 18 mesiacov (08/2019-01/2021)

Ďalšie informácie o projekte sú dostupné na webových sídlach

- HU partner: <https://bit.ly/2Z15obg>

- SK partner: <https://bit.ly/3cdBjgi>

Školský projektový tím ZŠ Pankúchova

Kontakt:

Mgr. Anna Všetěčková

Projektová manažérka

Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka

Adresa: Kutlíkova 17, 852 12 Bratislava

Telefón: 02/68 288 861

E-mail: Anna.Vseteckova@petrzalka.sk

Web: <https://www.petrzalka.sk/>

Projekt bol realizovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko (Fond malých projektov).

Obsah tohto dokumentu nemusí odzrkadľovať oficiálne stanovisko Európskej únie.